ROMANI EARLY YEARS NETWORK

#EUROMACHILDREN22

DOORBREEK DE STILTE

Het recht van jonge Romakinderen in Europa op ontwikkeling en bloei

Gegevens over belangrijke ontwikkelingsdomeinen van het kind

Status jonge Romakinderen in

BELGIË

Focus op de Vlaamse Gemeenschap

DISCRIMINATIE

Roma-gezinnen en hun jonge kinderen worden op alle levensdomeinen voortdurend gediscrimineerd.

FEIT

De afgelopen 5 jaar voelde 15% van de Roma en 25% van de woonwagenbewoners in België zich gediscrimineerd (FRA, 2019).

FAMILIE EN LEEFOMGEVING

Levensomstandigheden

Door het lage sociaaleconomische status van Romagezinnen groeien veel jonge Romakinderen op zonder elektriciteit en verwarming.

FEIT 1

25 % van de Romakinderen en 21 % van de kinderen van woonwagenbewoners in België leven in ernstige materiële deprivatie. (FRA, 2019).

FEIT 2

Bijna alle woonwagenbewoners in België (95 %) vinden dat er te weinig plaatsen, voornamelijk geschikte woonwagenterreinen, zijn waar ze legaal kunnen verblijven (FRA, 2019).

GEZONDHEID EN WELZIJN

Toegang tot gezondheidsinformatie

Roma gezinnen met jonge kinderen hebben geen toegang tot relevante informatie over de ontwikkeling van een kind.

FEIT

Een casestudy over de vaccinatie van Romakinderen in Brussel (Yap, 2012) meldt dat geen van de kinderen volledig was gevaccineerd. Hieruit blijkt dat Romagezinnen niet goed geïnformeerd zijn over de bestaande (en gratis) diensten. Dit kan worden veroorzaakt door wantrouwen ten opzichte van de diensten binnen de gezinnen en/of het ontbreken van een outreachend werking (Nicaise, 2019).

Gezonde Voeding

Een grote meerderheid van de Roma-ouders is zich bewust van het belang van gezonde voeding voor hun kinderen, die door de slechte levensomstandigheden en de lage SES niet altijd kan worden verstrekt.

Gezondheidzorg

Veel ouders met jonge kinderen ondervinden nog steeds problemen bij de toegang tot gespecialiseerde gezondheidsdiensten.

FEIT

Roma en woonwagenbewoners in Vlaanderen leven ongeveer 14 jaar minder lang dan de algemene bevolking en slechts 55% van de woonwagenbewoners omschrijft de eigen gezondheid als goed. (FRA, 2019).

VOOR & VROEGSCHOOLS LEREN

Togankelijkheid

Veel ouders met jonge kinderen ervaren een hoge drempel die de toegang tot basisvoorzieningen belemmert.

Kinderopvang

Meer dan de helft van de Roma-ouders zorgt liever zelf voor hun kinderen dan dat ze naar de kinderopvang gaan. Bovendien is kinderopvang voor veel Roma-ouders niet betaalbaar!

FEIT

In het algemeen maakt **een beperkt aantal Roma-kinderen gebruik van OOJK-voorzieningen (0-3)** (Nicaise, 2019).

Onderwijs

Veel Roma-ouders maken zich zorgen over de kwaliteit van de zorg voor hun kinderen tijdens de schooldag.

FEIT 1

Terwijl Vlaanderen één van de hoogste kleuterschool aanwezigheidspercentages heeft (meer dan 98% van de 3-5-jarigen), wordt voor Roma-kinderen een lagere en onregelmatige aanwezigheid gerapporteerd (Be-REYN, 2017). Volgens FRA (2019) gaat slechts 70% van de 4-6-jarige Roma-kinderen naar de voorschool.

Inschrijving ≠ regelmatige aanwezigheid!

FEIT 2

Slechts **39% van de kinderen van 6 tot 15 jaar van de rondtrekkende woonwagenbewoners** volgt verplicht onderwijs (FRA, 2019).

Recent kwalitatief onderzoek bevestigde dat de cijfers voor deze rondtrekkende woonwagenbewoners zeer alarmerend zijn, het HIVA-rapport uit 2020 stelt dat voor de ondervraagde rondtrekkende woonwagenbewoners **geen kinderen ingeschreven zijn in een school**.

RESPONSIEF OUDERSCHAP

Steun

De belangrijkste bron van steun bij de opvoeding van kinderen is de familie, hun eigen netwerk van mensen.

Het REYN-onderzoek naar jonge kinderen in België (Vlaamse Gemeenschap) omvatte focusgroepen met negen Roma-gezinnen met jonge kinderen en diepte-interviews met twee beleidsmakers en zeven professionals. De activiteiten werden uitgevoerd met de steun van vertegenwoordigers van de Roma- en woonwagenbewoners in België.

De bevindingen van dit kwalitatieve onderzoek worden ondersteund door onderstaande recente grootschalige studies in België:

1. Reidsma, M., Juchtmans, G., Chakkar, S., & De Cuyper, P. (2020). Travelling Travellers. An overview of the living conditions of travelling Travellers and existing supporting initiatives. HIVA (KU LEUVEN), 2020.
2. FRA (European Union Agency for Fundamental Rights). (2019). Country Sheet. Roma and Travellers in Belgium. Key results of the 2019 Roma and Travellers survey.
3. Be-REYN (2017). Shadow report on the midterm review of the EU framework for national Roma strategies. Ghent.
4. Nicaise, I; Vandevoort, L ; Juchtmans, G ; Buffel, V ; Unver, O ; Van Den Broeck, K ; Bircan, T (2019). Feasibility study for a child Guarantee. Country report – Belgium.

Het REYN Early Childhood onderzoek is uitgevoerd met financiële steun van de Open Society Foundations, en in samenwerking met de Roma Studies Groups (CEG) van CREA - Universiteit van Barcelona. Het onderzoek in België werd geleid door het centrum voor Verniewing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen, VBJK, de gastorganisatie van REYN België.

Ontdek onze studies in andere landen: Klik hier!

Het Romani Early Years Network (REYN) is een Europees initiatief van ISSA dat de toegang tot kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen van Roma en woonwagenbewoners wil bevorderen, evenals professionalisering en een betere vertegenwoordiging van Roma en woonwagenbewoners in de basisvoorzieningen.

ISSA is een internationale leergemeenschap getrokken door experten ECEC (Early Childhood Education and Care) uit Europa en centraal Azië. ISSA verenigt en ondersteunt professionals en partners om voorzieningen voor jonge kinderen van hoge kwaliteit te realiseren die voor iedereen toegankelijk zijn. De leden verspreiden bestaande kennis en praktijken en co-construeren nieuwe benaderingen en modellen. Het Agentschap Opgroeien is sinds 2017 lid ('affiliate member') van ISSA.